28 Μαΐου 2026

Η κοινωνία των Πανελλαδικών και τα παιδιά που ασφυκτιούν

/ Γενικά Θέματα / Ειδήσεις και Ανακοινώσεις / Εκπαίδευση

Γράφει ο π. Παναγιώτης Καποδίστριας
Κάθε χρόνο, τέτοιες ημέρες, χιλιάδες μαθητές και μαθήτριες εισέρχονται στην περίοδο των Πανελλαδικών Εξετάσεων κουβαλώντας μαζί τους βιβλία, σημειώσεις, άγχος και τις προσδοκίες μιας ολόκληρης κοινωνίας. Μαζί τους αγωνιούν οι γονείς, οι εκπαιδευτικοί, οι άνθρωποι που στάθηκαν δίπλα τους όλα αυτά τα χρόνια. Οι εξετάσεις αυτές αποτελούν έναν σημαντικό σταθμό και μια απαιτητική εμπειρία στη ζωή των νέων ανθρώπων.

Η σχέση μαθητών, γονέων και εκπαιδευτικών γίνεται αυτές τις ημέρες ακόμη πιο έντονη και ουσιαστική. Ο μαθητής χρειάζεται στήριξη, κατανόηση και εμπιστοσύνη. Ο γονιός δοκιμάζεται, συχνά μεταφέροντας το δικό του άγχος στο παιδί του, γιατί αισθάνεται πως συμμετέχει και ο ίδιος σε αυτή τη δοκιμασία. Και ο εκπαιδευτικός, πέρα από τη μετάδοση γνώσεων, λειτουργεί ως συνοδοιπόρος, εμψυχωτής και στήριγμα ψυχής.

Αυτή η τριγωνική σχέση είναι κομβική. Μέσα της χτίζονται δεσμοί εμπιστοσύνης, καλλιεργείται η υπομονή, η επιμονή και η συνεργασία. Την ίδια στιγμή, όμως, η

ελληνική κοινωνία έχει φορτώσει τις Πανελλαδικές με ένα δυσανάλογο βάρος. Εδώ και δεκαετίες, πολιτικές επιλογές, κοινωνικές αντιλήψεις και μια βαθιά ριζωμένη νοοτροπία παρουσιάζουν αυτή τη διαδικασία σχεδόν ως τη μοναδική πύλη προς την επιτυχία και την κοινωνική καταξίωση. Έτσι, μια εκπαιδευτική διαδικασία μετατρέπεται σε ψυχολογική δοκιμασία για ολόκληρες οικογένειες.

Η ευθύνη γι' αυτό είναι συλλογική. Ένα εκπαιδευτικό σύστημα που συχνά εξαντλείται στην αποστήθιση και στην επίδοση αριθμών, μια κοινωνία που μετρά την αξία των ανθρώπων μέσα από σχολές και τίτλους, μια δημόσια συζήτηση που καλλιεργεί τον φόβο της «αποτυχίας», διαμορφώνουν ένα ασφυκτικό περιβάλλον για τα παιδιά. Πολλοί νέοι άνθρωποι μεγαλώνουν με την αίσθηση ότι λίγες ώρες εξέτασης καθορίζουν τη θέση τους στη ζωή.

Ως άνθρωπος της Εκκλησίας, ως εκπαιδευτικός θεολόγος και ως πατέρας, έχω να πω κάτι απλό αλλά ουσιαστικό: κανένα παιδί δεν μπορεί να χωρέσει ολόκληρο μέσα σε έναν βαθμό ή σε ένα αποτέλεσμα. Κανένα εξεταστικό σύστημα δεν έχει τη δύναμη να μετρήσει το βάθος της ψυχής, την καλοσύνη, την ευγένεια, την πίστη, τη δύναμη και τα χαρίσματα ενός νέου ανθρώπου. Τα παιδιά μας έχουν ανάγκη από αλήθεια, στήριξη και ελπίδα. Έχουν ανάγκη να γνωρίζουν ότι η αγάπη των γονιών τους, η εκτίμηση των δασκάλων τους και η αξία της ύπαρξής τους παραμένουν ακέραιες σε κάθε αποτέλεσμα.

Κι όμως, η ίδια η πραγματικότητα διαψεύδει καθημερινά αυτή την υπερβολή. Η ζωή ανοίγει δρόμους που κανένα εξεταστικό σύστημα δεν μπορεί να προβλέψει. Υπάρχουν άνθρωποι που βρήκαν την πορεία τους μακριά από τις αρχικές τους επιλογές, άνθρωποι που απέτυχαν σε εξετάσεις και πέτυχαν στη ζωή, άνθρωποι που διέπρεψαν χάρη στην εργατικότητα, την πίστη, την επιμονή και το ήθος τους.

Ως κοινωνία έχουμε χρέος να δώσουμε στα παιδιά μια πιο αληθινή εικόνα της ζωής. Η αξία του ανθρώπου συνδέεται με τον χαρακτήρα, την καλοσύνη, την υπευθυνότητα, την ικανότητα να αγωνίζεται και να στέκεται όρθιος στις δυσκολίες. Οι εξετάσεις έχουν τη σημασία τους, όμως καμία βαθμολογία δεν μπορεί να αποτυπώσει ολόκληρη την ανθρώπινη προσωπικότητα.

Ιδιαίτερα σήμερα, σε μια εποχή ανασφάλειας και διαρκούς ανταγωνισμού, χρειάζεται περισσότερη σύνεση και περισσότερη ανθρωπιά. Τα παιδιά χρειάζονται ενθάρρυνση και ελπίδα, όχι ένα κλίμα πανικού που παρουσιάζει τις Πανελλαδικές ως το μοναδικό καθοριστικό γεγονός της ζωής τους.

Οι Πανελλαδικές ας παραμείνουν μια σοβαρή εκπαιδευτική διαδικασία και ένας σταθμός ωρίμανσης. Ας σταθούμε δίπλα στα παιδιά μας με αγάπη, ηρεμία και

εμπιστοσύνη. Ας τους μάθουμε να αγωνίζονται με σοβαρότητα και αξιοπρέπεια, κρατώντας ζωντανή την πίστη ότι η ζωή προχωρά, εξελίσσεται και ανθίζει μέσα από πολλές διαφορετικές διαδρομές.

Γιατί εκείνο που καθορίζει τον άνθρωπο είναι ο τρόπος με τον οποίο πορεύεται, αγαπά, ελπίζει και συνεχίζει τον δρόμο του.